

**ZESTAW
TEMATÓW DO MATURY
WEWNĘTRZNEJ
NA ROK 2011 / 2012**

**OPRACOWAŁ ZESPÓŁ NAUCZYCIELI JĘZYKA POLSKIEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ ZAWODOWYCH NR 1 im. Jana Pawła II
W DĘBICY**

LITERATURA

1. Przedstaw blaski i cienie kariery w dowolnie wybranych przykładach z literatury.
2. Przyczyny i konsekwencje konfliktu pokoleń ukazane w literaturze. Przedstaw problem, analizując wybrane utwory.
3. Doświadczenia bohaterów literackich związane z utratą ziemi rodzinnej. Przedstaw je i skomentuj, odwołując się do wybranych utworów.
4. Na wybranych przykładach literackich zaprezentuj różne sposoby kreowania postaci nauczyciela.
5. Literackie reinterpretacje mitów antycznych. Scharakteryzuj sposoby i cele tego literackiego zjawiska (na wybranych przykładach).
6. Historia jako pretekst w polskiej epice XIX i XX wieku. Przeanalizuj wybrane utwory.
7. Motyw wędrówki w literaturze. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
8. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego w literaturze. Przeanalizuj zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
9. Różne obrazy przyrody w literaturze. Przedstaw sposoby ich przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.
10. Obrzędy i obyczaje ludowe w literaturze – omów sposoby ich przedstawiania i funkcje w wybranych utworach.
11. Metamorfoza bohatera literackiego i jej znaczenie. Omów na przykładach wybranych utworów.
12. Idealiści i realiści w literaturze polskiej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
13. Przedstaw kreacje bohaterów literackich, którzy doświadczyli okrucieństw II wojny światowej.
14. Prawda i fikcja w utworach literackich . Zinterpretuj wybrane przykłady.
15. Funkcjonowanie motywów biblijnych w literaturze. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
16. Funkcjonowanie motywów mitologicznych w literaturze. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
17. Krytyka wad ludzkich w literaturze oświecenia. Przedstaw zagadnienie na wybranych utworach.
18. Porównaj rolę didaskaliów w „Weselu” S. Wyspiańskiego i „Tangu” Mrożka.
19. Motyw poety i poezji w literaturze. Omów na przykładzie wybranych utworów .
20. Topos bohaterskiego umierania w literaturze. Przedstaw na wybranych przykładach.

21. Motyw dziecka w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
22. Wpływ miłości na moralne wybory człowieka. Przedstaw różne jego ujęcia w literaturze.
23. Ewolucja dramatu jako gatunku literackiego. Omów na przykładzie wybranych utworów.
24. Każdy naród ma swych bohaterów? Zanalizuj funkcje kreacji heroicznych w polskiej literaturze.
25. Problemy moralne bohaterów literackich okresu wojny i okupacji. Rozważ na wybranych przykładach.
26. Różne ujęcia motywu bezdomności. Zanalizuj problem na przykładzie wybranych utworów literackich.
27. Przedstaw motyw rozstania w literaturze, odwołując się do wybranych dzieł różnych epok.
28. Człowiek wobec władzy. Zanalizuj problem na podstawie dowolnie wybranych utworów trzech epok literackich.
29. Przedstaw motyw władcy na wybranych przykładach różnych epok.
30. Nawiązania do romantyzmu i ich funkcja w literaturze późniejszych epok. Analiza wybranych utworów.
31. Świat realny i fantastyczny w utworach literackich. Przedstaw temat w wybranych utworach literackich.
32. Mitologizowanie wydarzeń historycznych w literaturze różnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
33. Autobiografia jako tworzywo literackie. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
34. Niepogodzeni ze światem. Przedstaw dwa literackie portrety bohaterów zbuntowanych i wyobcowanych.
35. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza. Rozważ na wybranych przykładach.
36. Człowiek w sytuacji zagrożenia. Omów temat, analizując postawy bohaterów literatury obozowej.
37. Literackie świadectwo pobytu w hitlerowskich i sowieckich obozach. Omów zagadnienie, analizując wybrane utwory literackie.
38. Przedstaw motyw domu i rodziny na podstawie utworów wybranych epok literackich.
39. Sztuka współczesnego reportażu i jej mistrzowie (np. R. Kapuściński, H. Krall, W. Tochman). Omów specyfikę tego gatunku.
40. Przedstaw funkcję motywów ludowych w utworach literackich różnych epok.
41. Motyw winy i kary w literaturze. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów.
42. Przedstaw sposób kreacji bohatera tragicznego w literaturze różnych epok.
43. Omów funkcje motywu tańca w literaturze wybranych epok.
44. Literacki obraz Boga. Przedstaw temat, analizując wybrane utwory.
45. „Non omnis moriar” – porównaj motyw pośmiertnej sławy poety w wybranych utworach różnych epok.
46. Bohaterowie samotni z wyboru lub z konieczności. Przedstaw temat na przykładach bohaterów z różnych epok.
47. Bohater romantyczny – zwycięzca czy moralny przegrany? Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych postaci literackich.
48. Być albo mieć to alternatywa, przed którą staje każdy człowiek. Ukaż bohaterów literackich, którzy realizowali powyższe modele życia w różnych utworach literackich.
49. Literacki świat małych ojczyzn. Omów motyw na wybranych przykładach literackich.
50. Żołnierz jako bohater literacki. Ukaż jego różne kreacje w wybranych epokach literackich.
51. Omów powstanie i rozwój literatury fantasy, od Tolkiena do twórców współczesnych.
52. Przedstaw różne sposoby pojmowania szczęścia na przykładzie wybranych utworów literackich.

53. Scharakteryzuj, odwołując się do przykładów, portret matki w literaturze.
54. Bunt jako postawa wobec życia. Omów problem odwołując się do wybranych przykładów z literatury.
55. Omów problem zniewalania ludzi w odwołaniu do wybranych tekstów literackich.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Inspiracje antyczne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, architektoniczne).
2. Malarstwo, rzeźba i architektura jako inspiracje dla literatury. Omów temat, analizując wybrane utwory.
3. Miasto w literaturze i sztuce. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych utworów literackich i filmowych.
4. Motyw powstania w literaturze i plastyce. Omów temat, odwołując się do wybranych dzieł.
5. Historie mityczne inspiracją dla literatury i sztuki nowożytnej. Omów temat na wybranych przykładach.
6. Symbol jako środek wyrazu w literaturze i malarstwie – omów jego najciekawsze Twoim zdaniem wykorzystania.
7. Katastroficzne wizje i obrazy zagłady w dziełach literackich i filmowych (analiza wybranych dzieł).
8. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
9. Problemy filmowej adaptacji. Porównaj film z jego literackim pierwowzorem; oceń adaptację.
10. Motywy maryjne w literaturze i sztuce. Przywołaj i omów przykłady.
11. Przedstaw motyw walki dobra ze złem, odwołując się do wybranych przykładów literackich i filmowych.
12. Alegoria i symbol jako środki wyrazu w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach .
13. Przedstaw historię narodu polskiego jako ważne źródło inspiracji dla literatury i sztuki. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.
14. Omów zjawisko kiczu, analizując wybrane przykłady z różnych dziedzin sztuki.
15. Miasto w literaturze i filmie. Omów temat na wybranych przykładach.
16. Teatralne realizacje dzieł klasyków. Zanalizuj i oceń wybrane spektakle teatralne.
17. Przedstaw różne sposoby ujęcia macierzyństwa w literaturze i sztuce na wybranych przykładach.
18. Przedstaw różne sposoby ujęcia brzydoty jako motywu w literaturze i sztuce na wybranych przykładach.
19. Dzieło literackie a jego adaptacja filmowa – omów na przykładzie wybranych filmów.
20. Przedstaw na wybranych przykładach wizerunek Sarmaty na portretach i w literaturze .
21. Omów związek literatury Młodej Polski z innymi dziedzinami sztuki na wybranych przykładach.
22. Zaprezentuj motyw tańca i określ jego funkcje w literaturze i sztuce.
23. Inspiracje biblijne w kulturze. Scharakteryzuj je, analizując wybrane dzieła w literaturze i

inne.

24. Omów motywy tatrzańskie w literaturze i sztuce Młodej Polski. Przedstaw na wybranych przykładach.
25. Omów cierpienia matki jako motywu w literaturze i sztuce na podstawie wybranych dzieł z różnych epok.
26. Obraz domu rodzinnego w utworach literackich i filmowych. Omów temat, odwołując się do wybranych dzieł.
27. Przedstaw motywy pasyjne w literaturze, i sztuce wybranych epok.
28. Impresjonizm w literaturze i malarstwie. Zaprezentuj, odwołując się do wybranych przykładów.
29. Kreacje postaci dziecka w literaturze i malarstwie. Przedstaw na wybranych przykładach.
30. Dworek szlachecki. Przedstaw temat na wybranych przykładach z literatury i malarstwa.
31. Specyfika teatru telewizji. Omów zagadnienie na przykładzie dwóch różnych form teatralnych.
32. Różne obrazy wsi i chłopów w literaturze, malarstwie, muzyce. Zaprezentuj na przykładzie wybranych dzieł.

JĘZYK

1. Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich (na przykładzie przysłów o określonej tematyce).
2. Omów funkcje zwrotów grzecznościowych używanych we współczesnej polszczyźnie.
3. Scharakteryzuj język wybranych bohaterów literackich. Uwzględnij cechy ujawniające ich przynależność środowiskową i charakter.
4. Specyfika języka bohaterów literatury science- fiction. Omów na przykładach wybranych utworów.
5. Język mówiony jako tworzywo literatury, np. w twórczości Bolesława Prusa, Juliana Tuwima, Mirona Białoszewskiego, Stanisława Barańczaka. Analiza celowo dobranych utworów.
6. Język satyry dawniej i dziś. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
7. Językowe sposoby wyrażania uczuć w listach Twojego pokolenia i pokolenia romantyków. Analiza przykładów (np. listów A. Mickiewicza, J. Słowackiego, Z. Krasińskiego, C. Norwida, F. Chopina).
8. Sztuka przekonywania a manipulacja językowa – porównaj sposoby wykorzystania środków językowych we współczesnych polskich tekstach propagandowych.
9. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj wybrane materiały wyborcze.
10. Scharakteryzuj zapożyczenia we współczesnym języku polskim. Oceń ich celowość.
11. „Twoja mowa Cię zdradza”. Omów zróżnicowanie środowiskowe języka na podstawie wybranych przykładów.
12. Omów sposoby adaptacji anglicyzmów i ustosunkuj się do zasadności ich wprowadzenia do polszczyzny.
13. Język utworów Gombrowicza i Witkacego jako wyzwanie wobec tradycji. Omów na wybranych przykładach.
14. Wyjaśnij jak współcześni twórcy reklam wykorzystują funkcje języka.
15. Dokonując analizy języka różnych reklam, wyjaśnij jaki obraz świata one kreują.
16. Omów rolę stylizacji językowych w wybranych utworach literackich.

17. Język artykułów prasy młodzieżowej. Oceń jego wpływ na kulturę języka młodego czytelnika.
18. Stylizacja gwarowa w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów omów to zjawisko.
19. Komizm słowny. Przedstaw sposoby jego realizacji w wybranych utworach różnych epok.
20. Omów pochodzenie nazw miejscowych Twojego regionu.
21. Omów cechy języka, jakim posługują się wybrani bohaterowie polskiej literatury pozytywistycznej. Zwróć uwagę na ich przynależność środowiskową i narodowościową.
22. Zanalizuj wybrane przykłady celowego naruszania normy językowej w wybranych utworach literatury polskiej XX wieku.
23. Obecność mitologii i Biblii we współczesnej frazeologii. Odwołaj się do przykładów z mowy potocznej i języka wybranych utworów współczesnej literatury polskiej.
24. Wyjaśnij na czym polega i czemu służy dialektyzacja w literaturze wybranych epok. Odwołaj się do konkretnych przykładów.
25. Dlaczego niektóre wyrazy stają się modne? Zanalizuj przykłady ze współczesnej polszczyzny.
26. Język Twoich rówieśników – scharakteryzuj na podstawie analizy zgromadzonego materiału językowego.